

Manifest pel Dia Internacional de Sensibilització vers la Sobredosi

31 d'agost de 2023

catnpud.org/31-08-2023

Sobredosi. n. f.

1. Dosi excessiva d'un medicament (legal o il·legal) que sol causar intoxicació aguda i pot arribar a provocar la mort.
2. Mort evitable causada per polítiques públiques fallides, fonamentades en la prohibició d'algunes substàncies i una criminalització de persones consumidores que fomenta aïllament social, vulnerabilització, estigmatització, marginalització, ignorància i manté al mercat un monopoli de productes sense cap control de qualitat.

Avui 31 d'agost, Dia Internacional de Sensibilització vers la Sobredosi **volem dedicar un sentit record a les víctimes que han perdut la vida a causa d'un sistema polític que exclou i estigmatitza les persones que usem substàncies declarades il·lícites.** Segons l'Observatori Espanyol de les Drogues i les Addiccions (OEDA), el 2020, a tot l'Estat, es van notificar 974 defuncions [1] directament relacionades.

A les presons catalanes, les sobredosis representen l'11,4% del total de les morts, una mitjana de 5 per any, encara que el 2022 es van registrar 8 morts. Des de 2011 s'han notificat 60 morts per sobredosi [2], en un àmbit, el penitenciari, al que encara li hem d'exigir molt per tal de garantir els drets humans més bàsics.

Fora de l'àmbit penitenciari, a les sales de consum supervisat a Catalunya, en un sentit contrari, s'han **revertit 67 sobredosis només l'any 2021 [3].** Malgrat esdevenir dispositius indispensables per salvar vides, les sales de consum supervisat encara pateixen una sèrie d'obstacles i limitacions importants; horaris molt restringits, condicions d'accés limitades, la seva ubicació i limitació de serveis. És a dir, es podria fer més en front les morts evitables per consum de drogues.

Que el mercat de les drogues estigui controlat des del dret penal enlloc de regulat i legalitzat mitjançant el dret administratiu ens empeny a una realitat social més perillosa; adulteració, crim organitzat, violència, persecució i estigmatització de les persones usuàries. La causa principal de la majoria de sobredosis són les lleis basades en la prohibició.

És a dir, més que de sobredosis, **hauríem de parlar de morts evitables.**

Aquestes morts no són accidents ni fets aïllats, sinó que són conseqüència i responsabilitat d'un sistema que ens aboca a una manca de recursos persistent mentre eludeix la seva responsabilitat. L'estigma, el rebuig social i la criminalització (relacionades amb el sistema prohibicionista) tenen conseqüències devastadores sobre les persones que usem drogues. La clandestinitat i la marginalitat, provoquen escenaris propicis perquè tinguin lloc les morts per sobredosi que es podrien evitar de manera reactiva des de la perspectiva de la reducció de danys però, essencialment, es podrien minimitzar regulant les substàncies ara il·legalitzades i dotant-nos de polítiques sobre drogues fonamentades en el respecte als drets humans, la justícia social i l'evidència científica contrastada.

Per això:

- **En un dia assenyalat com avui, recordem a totes les companyes que han mort per sobredosis** a causa d'un sistema injust i cruel que de manera estructural perpetua les desigualtats socials, fomenta l'individualisme i no assumeix responsabilitats col·lectives ni comunitàries.
- Reclamem a l'Estat unes polítiques que garanteixin el **ple accés a la salut de totes les persones que usem drogues**, unes condicions econòmiques i socials dignes així com el respecte als drets nostres drets fonamentals.
- Denunciem les estructures i els interessos particulars que sustenten un sistema prohibicionista, classista, racista, patriarcal, lgtbiq+fòbic, etc., que incentiva la guerra contra algunes substàncies (les "drogues") i acaba essent una guerra contra les persones que usem drogues.
- Demanem consciència i solidaritat col·lectiva per lluitar pel **ple accés als drets humans** de les persones que utilitzem substàncies i que es deixi de mirar cap a un altre costat.
- Reivindiquem la **generalització dels programes de tractament amb heroïna**, ja experimentats a Espanya amb resultats positius des de 2003, perquè siguin accessibles per totes les persones que usen opiàcis. I també reclamem amb urgència la implementació d'iniciatives de salut pública, com les adoptades al Canadà, conegudes com a "Safe supply" [4] a Catalunya i a la resta de territoris.
- Advertim dels **riscos derivats dels processos d'estigmatització que provoquen certes onades mediàtiques** referint-se com a "zombis" a amics i amigues, veïns i veïnes, o llançant afirmacions sensacionalistes, però falses, sobre fentanil, sobre "crack", les punxades en locals d'oci nocturn, la droga caníbal, etc.
- Exigim la **legalització de les substàncies declarades il·legals i la seva regulació** sota un prisma de respecte dels drets humans, de protecció de la salut i de justícia social.

Manifestem que no volem més morts per sobredosi i que ens volem vives. Continuar immòbils quan tenim les solucions ens en fa còmplices! Ni una veïna menys a cap barri!

CATNPUD | Xarxa de persones que usem drogues a Catalunya:

ARSU Reus, Asaupam, AUPA'M, Àmbit Prevenció, CatFAC, DonARSU TOT, Episteme, FAAAT-FDM, ICEERS, Metzineres, REMA, XADUD.

[1] Dades del Registre Específic de Mortalitat per reacció a aguda a drogues, OEDA, Delegació del Govern per al Pla Nacional sobre Drogues: *Indicador mortalidad por reacción aguda a sustancias psicoactivas, 1983-2020*. OEDA, PNSD (2022). pnsd.sanidad.gob.es/gl/profesionales/sistemasInformacion/sistemaInformacion/pdf/2022_Informe_Indi_mortalidad_.pdf

[2] *Descriptors estadístics de serveis penitenciaris i rehabilitació*. Generalitat de Catalunya, Departament de Justícia, Drets i Memòria (2023). gencat.cat/justicia/estadistiques_serveis_penitenciaris/12_pob.html

[3] *Informe d'activitat assistencial: Serveis de Reducció de Danys. Any 2021*. Generalitat de Catalunya, Departament de Salut, Agència de Salut Pública de Catalunya, Subdirecció General de Drogodependències (2022). <https://drogues.gencat.cat/ca/professionals/observatori/activitat-assistencial/servei-de-reduccio-de-danys/>

[4] *Safer supply: Prescribed medications as a safer alternative to toxic illegal drugs*. Gobierno de Canadá (2022). www.canada.ca/en/health-canada/services/opioids/responding-canada-opioid-crisis/safer-supply.html